Informe del Tribunal Superior de Justícia en relació al projecte de Llei Qualificada de garantia dels drets de les persones amb discapacitat

El present informe té per objecte valorar, des d'una perspectiva juridicotècnica, l'avantprojecte de llei qualificada de garantia dels drets de les persones amb discapacitat (en endavant, l'avantprojecte), **amb una atenció especial a les disposicions que incideixen en el dret d'accés a la justícia de les persones amb discapacitat**. L'avantprojecte té vocació a substituir una volta completada la preceptiva tramitació parlamentària amb conseqüent aprovació, la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, de 17 d'octubre del 2002, i pretén adequar l'ordenament intern al Conveni sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides de 13 de desembre del 2006 (CDPD).

L'anàlisi s'ha dut a terme prenent com a paràmetre de control, d'una banda, els estàndards internacionals i les opinions del Comitè de les Nacions Unides corresponent, i, de l'altra, l'encaix del text amb el sistema institucional i processal andorrà. La valoració distingeix entre els aspectes que mereixen una apreciació favorable i aquells que, al nostre parer, requereixen una reconsideració o una millora tècnica abans de l'aprovació del text.

Abans d'endinsar-nos però en l'anàlisi del text sol·licitada, no podem passar per alt que la versió examinada conté l'articulat complet (articles 1 a 76) i l'exposició de motius, però no incorpora encara el text de les disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i final, que figuren com a remissions genèriques. Atès que diverses garanties d'accés a la justícia depenen de l'articulació amb la legislació processal, amb la normativa d'assistència lletrada gratuïta i amb el règim transitori, algunes conclusions tenen caràcter provisional i s'hauran de revisar a la vista del text definitiu d'aquestes disposicions.

I.- Marc internacional del suport a les persones amb discapacitat

El CDPD , vinculant per a Andorra, articula el paradigma del suport sobre tres preceptes essencials. L'article 12 reconeix la capacitat jurídica universal i imposa la provisió de suports per al seu exercici; l'Observació general núm. 1 (2014) precisa que la capacitat jurídica -titularitat i exercici de drets- no es pot condicionar a la capacitat mental, i postula la substitució dels règims de representació per models de suport regits per la voluntat i les preferències . L'article 13 garanteix l'accés a la justícia en igualtat de condicions mitjançant ajustos de procediment i adequats a l'edat -no sotmesos al criteri de la càrrega desproporcionada- i la formació dels operadors jurídics. L'article 14 prohibeix que la discapacitat justifiqui per si sola la privació de llibertat.

El Tribunal Europeu de Drets Humans ha construït, sobre els articles 5, 6, 8 i 14 del Conveni, un cos doctrinal directament aplicable a Andorra: la persona no pot ser exclosa del procediment sobre la seva capacitat i la manca de capacitat no

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

implica incapacitat de comprendre la pròpia situació (Shtukaturov c. Rússia, núm. 44009/05, de 27 de març de 2008); ha de poder accedir directament al tribunal per demanar el restabliment de la capacitat i per impugnar l'internament (Stanev c. Bulgària [GS], núm. 36760/06, de 17 de gener de 2012); els règims de capacitat tradicionals sense graduació ni revisió, poden vulnerar el Conveni (E.T. c. Moldàvia, núm. 25373/16, de 12 de novembre de 2024); cal assegurar que la persona amb discapacitat comprengui i participi en la detenció (Z.H. c. Hongria, núm. 28973/11, de 8 de novembre de 2012); i la manca d'ajustos i les valoracions estereotipades de víctimes amb discapacitat poden constituir discriminació (I.C. c. Moldàvia, núm. 36436/22, de 27 de febrer de 2025, i la jurisprudència sobre victimització secundària). A aquest marc s'hi afegeixen instruments del Consell d'Europa com el Conveni d'Istanbul, rellevant per a les dones i les nenes amb discapacitat.

Tot i això, amb caràcter general el TEDH admet mesures protectores sempre que siguin necessàries, proporcionades, individualitzades, temporals, revisables i adoptades amb audiència de la persona. Les propostes es dissenyen per satisfer alhora aquest estàndard i l'orientació del CDPD cap a la figura exclusiva dels suports

II.- Principals normes vigents en Dret andorrà en la matèria

1. Capacitat jurídica i suports: la Llei 30/2022

La Llei 30/2022, del 21 de juliol, qualificada de la persona i de la família, va adequar el dret civil andorrà al CDPD: va suprimir la incapacitació i la modificació judicial de la capacitat, va eliminar les mesures de substitució de la voluntat i va establir un sistema de suports -mesures voluntàries (poders preventius, guarda de fet) o, subsidiàriament, judicials, amb la curatela com a institució central-, regit per la necessitat, la proporcionalitat i el respecte a la voluntat i les preferències. Va substituir la Llei 15/2004, d'incapacitació i organismes tutelars.

2. Accessibilitat i accés a la justícia: la Llei 24/2025 i la reforma dels codis processals

La Llei 24/2025, del 13 de novembre, d'accessibilitat universal substitueix la Llei d'accessibilitat de 1995 i regula l'accessibilitat de l'entorn, el transport, la informació i la comunicació, els serveis i els productes. Per a aquest informe, en són cabdals tres elements.

Primer, l'article 30 crea una figura nova i directament rellevant per a l'accés a la justícia:

Article 30. Persones de suport de la comunicació o de la interacció

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

1. En l'àmbit judicial i policial, les persones que presentin dificultats en la interacció o la comunicació funcional tenen dret al suport d'alguna persona del seu cercle de confiança que les ajudi a expressar-los les seves idees.

2. Aquest dret se'ls ofereix, de manera clara, expressa i entenedora, al començament del procediment, sigui policial o judicial. La persona interessada és la que designa qui li ha d'oferir el suport i pot fer-ho en qualsevol moment del procés, llevat que s'acrediti conflicte d'interessos o influències inadequades en contra del seu interès superior.

3. La persona designada com a persona de suport de la comunicació o de la interacció pot ser present a totes les diligències policials i judicials i intervenir sempre que calgui, per tal de cooperar en la millor entesa d'allò que la persona interessada vulgui expressar.

4. Intervé, de manera explícita, durant els interrogatoris i les confessions, entre altres actuacions en què calgui el seu suport.

Segon, les disposicions finals sisena, setena i vuitena ja han modificat la legislació processal: s'incorporen disposicions addicionals a la Llei qualificada del Codi de procediment penal (1998) -amb caràcter de llei qualificada-, a la Llei del procediment contenciós administratiu (Llei 9/2022) i al Codi de procediment civil (Llei 22/2021, inclosa la jurisdicció voluntària i els procediments davant el Tribunal Constitucional). Totes elles garanteixen, a qui presenti una discapacitat que dificulti la interacció o la comunicació i no disposi de les mesures de suport de la Llei 30/2022, el suport de la persona de l'article 30, ofert prèviament i amb constància fefaent de l'oferiment, la designació, la renúncia i la intervenció.

Tercer, la Llei 24/2025 conté altres regles útils: l'article 28 obliga els poders públics a garantir les condicions d'ús dels mitjans tècnics de suport a la comunicació en les relacions judicials; l'article 5.l) consagra la transversalitat de l'accessibilitat en totes les polítiques, inclosa la justícia; les definicions de l'article 1 reconeixen els suports personals professionals (guia intèrpret de llengua de signes, mediador comunicatiu, assistent personal) i els materials de lectura fàcil; i el capítol IV estableix un règim sancionador propi (multes de 300 a 50.000 euros), que qualifica de molt greus els actes que impedeixen l'exercici de drets fonamentals i les represàlies.

3. Igualtat, gènere i violència: la Llei 1/2015

La Llei 1/2015, del 15 de gener, per a l'erradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica (modificada per la Llei 13/2019), va introduir mecanismes

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

per garantir la tutela judicial de les víctimes, l'assistència jurídica, protecció integral i evitar-ne la revictimització juntament amb els protocols de coordinació que també resulten d'aplicació en l'àmbit material respecte del qual s'informa. Andorra és part del Conveni d'Istanbul. Aquest marc és el referent natural de l'article 56 de l'avantprojecte.

III. Valoració general

L'avantprojecte mereix, en conjunt, una valoració favorable pel que fa a l'accés a la justícia. El text reconeix expressament aquest dret com a dret subjectiu autònom (article 27), incorpora la categoria dels ajustos de procediment, contempla la situació de la persona amb discapacitat en totes les seves posicions processals possibles -víctima, testimoni, part acusadora i persona encausada o detinguda-, estén la gratuïtat de l'assistència lletrada als casos de discriminació per raó de discapacitat i introdueix previsions innovadores en matèria de protecció contra la victimització secundària i les represàlies, així com d'alternatives a la privació de llibertat. Es tracta, per tant, d'un avenç substancial respecte del marc vigent.

Aquesta valoració favorable de conjunt no exclou, però, un seguit d'observacions tècniques, que afecten tant la precisió conceptual del text com el seu encaix institucional i la seva exigibilitat efectiva. Aquestes observacions es desenvolupen en l'apartat següent i es resumeixen, en forma de recomanacions, a l'apartat V.

V. Valoració específica

1. Recurs sistemàtic a conceptes jurídics indeterminats o indefinits

L'avantprojecte recorre de manera sistemàtica a conceptes jurídics indeterminats i, sobretot, a clàusules d'obligació indefinides. En aquest sentit fixa tot un seguit de deures mitjançant fórmules buides de contingut: "adoptar les mesures necessàries", "adequades", "reforçades", "pertinents" o "apropiades", sense precisar quines mesures, quin subjecte hi queda obligat, amb quin contingut mínim ni en quin termini (convé ressaltar en aquest sentit que només la fórmula "mesures necessàries" apareix mencionada una vintena de vegades en el text.

Aquesta indeterminació afecta l'exigibilitat mateixa dels drets: una obligació consistent en "adoptar les mesures adequades", sense més concreció, esdevé una declaració de principis i no en un dret reclamable. La dificultat s'agreuja en el règim sancionador, on regeix el principi de legalitat i on, tanmateix, es tipifiquen infraccions per remissió a conceptes no definits, com la "discriminació múltiple o interseccional". Convé recordar que la fórmula de les "mesures adequades" procedeix del mateix CDPD; però el CDPD fixa obligacions de resultat perquè el dret intern les desplegui, i una llei qualificada és justament l'instrument cridat a concretar-les, no a reproduir-ne l'enunciat obert.

Es recomana, en conseqüència, dotar de densitat tant les definicions com les clàusules d'obligació: completar l'article 2 amb els conceptes operatius que hi manquen o remetre's a les definicions ja vigents; substituir la "capacitat natural" per la fórmula del CDPD i de la Llei 30/2022; i, per a cada deure consistent en

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

"adoptar mesures", fixar-ne un contingut essencial o una enumeració exemplificativa, identificar el subjecte obligat i, quan la concreció es difereixi al reglament, establir un mandat de desplegament amb termini i criteris mínims, tal com fa la Llei 24/2025.

2. El dret d'accés a la justícia (article 27)

L'article 27 reconeix el dret a un accés efectiu a la justícia per defensar i fer valer els drets i interessos propis, i el dret a la defensa mitjançant una assistència tècnica lletrada accessible i adequada. El reconeixement com a dret subjectiu autònom és encertat i coherent amb l'article 13 del CDPD.

Tanmateix, la formulació del dret és excessivament limitada si es compara amb el desplegament dels altres drets del capítol II. A escala del precepte que enuncia el dret, no s'hi recullen expressament alguns continguts que l'article 13 del CDPD considera nuclears: els ajustos de procediment i adequats a l'edat, el dret a la comunicació en formats accessibles al llarg del procés, i la garantia d'accés en totes les posicions processals i en totes les fases, inclosa la fase d'execució. Aquests continguts sí que apareixen, de manera dispersa, als articles 26, 54 i 55 (mesures), però conceptualment pertanyen al nucli del dret i convindria ancorar-los també a l'article 27 per reforçar-ne l'exigibilitat directa.

3. Ajustos de procediment i ajustos raonables: una distinció que cal precisar

L'avantprojecte empra de manera recurrent les expressions "ajustos de procediment" (article 26) i "ajustos processals" (articles 54.5 i 55.3), però **no conté cap definició específica d'aquests preceptes**. L'única definició disponible és la d'"ajustos raonables" (article 2), que els configura com a modificacions que "no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda".

Aquesta és, al nostre parer, l'observació tècnica de més transcendència de l'informe. D'acord amb l'article 13 del CDPD i amb els Principis i directrius internacionals sobre l'accés a la justícia (2020), els ajustos de procediment **no estan sotmesos al límit de la "càrrega desproporcionada"**, a diferència dels ajustos raonables de l'article 5. La raó és que l'accés a la justícia és una garantia indissociable del dret al procés degut i no pot quedar condicionat a una ponderació de costos. En no definir els ajustos de procediment i en disposar el text d'una única definició -la dels ajustos raonables, amb la clàusula de proporcionalitat-, hi ha el risc que en l'aplicació pràctica s'assimilin ambdues figures i que els ajustos processals acabin denegant-se invocant una càrrega desproporcionada.

Des d'aquesta perspectiva es recomana incorporar a l'article 2 una definició autònoma dels "ajustos de procediment", expressament desvinculada del criteri de la càrrega desproporcionada, i remetre-hi els articles 26, 27, 54 i 55.

4. La formació dels operadors jurídics: una obligació absent

L'article 13.2 del CDPD imposa de manera específica la promoció de la **formació adequada dels qui treballen en l'administració de justícia, inclosos els membres de la policia i del personal penitenciari**. L'avantprojecte preveu obligacions de formació en altres àmbits (per exemple, en l'atenció integral, article 37.2, o en l'educatiu),

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

però **no estableix cap obligació explícita de formació continuada dels jutges, batlles, fiscals, advocats, personal de l'oficina judicial, agents de policia i personal penitenciari** en matèria de drets de les persones amb discapacitat, comunicació accessible i ajustos de procediment.

Aquesta omissió és rellevant perquè la formació és, en la pràctica, la condició que possibilita l'efectivitat dels ajustos que es persegueixen: de poc serveix reconèixer-los si els operadors no saben identificar-los ni aplicar-los. Es tracta, a més, d'un dels punts en què el Comitè ha insistit en les seves recomanacions. Convindria, doncs, incorporar una obligació expressa de formació específica i recurrent, respectuosa amb l'autonomia organitzativa de la institució judicial.

5. Els subjectes obligats i la independència del poder judicial

Les mesures de garantia de l'accés a la justícia (articles 54 i 55) s'imputen, de manera reiterada, a "les administracions públiques competents", "el Govern" o "els serveis competents de l'administració de justícia". Aquesta tècnica planteja una doble dificultat en el context institucional andorrà.

D'una banda, una part substancial dels ajustos d'accés a la justícia -els que operen dins del procés (ajustos en la sala, suports a la comunicació durant les vistes, accessibilitat de les resolucions i de la informació judicial, ordenació dels assenyalaments)- corresponen pròpiament als **òrgans jurisdiccionals** (Batllia, Tribunal de Corts i Tribunal Superior de Justícia) i a l'òrgan de govern del poder judicial, i no a l'Administració en sentit estricte. Si els destinataris de les obligacions són les "administracions públiques", hi ha el risc que aquests ajustos quedin fora de l'àmbit subjectiu de la norma. Una millor precisió en la redacció del precepte resulta necessària.

De l'altra, encomanar a l'executiu l'adopció de mesures que han de produir efectes **dins** del procés judicial podria suscitar dubtes des de la perspectiva de la **independència del poder judicial**. Convé, per tant, delimitar amb precisió els subjectes obligats, reconeixent el paper dels òrgans jurisdiccionals i del Consell Superior de la Justícia dins de la seva esfera d'autogovern, i canalitzar la coordinació interinstitucional a través dels protocols que ja preveu l'article 55.5, sense menystenir aquesta separació de funcions.

6. Capacitat jurídica i capacitat processal (articles 7 i 8)

L'accés a la justícia pressuposa la capacitat per actuar en el procés (capacitat processal i legitimació), que depèn directament del règim de capacitat jurídica. L'article 7 reconeix la capacitat jurídica de totes les persones amb discapacitat, però l'apartat 4 admet encara que aquesta s'exerceixi mitjançant una persona designada per l'autoritat judicial "per representar-les", i l'article 8.2 preveu el recurs a "mesures de representació" quan, malgrat els suports, no es pugui determinar la voluntat de la persona.

Aquesta subsistència d'un règim residual de **representació (substitució)** està en tensió amb l'Observació general núm. 1 (2014), que postula la transició cap a models de **suport** en la presa de decisions i la supressió dels règims de substitució, així com amb les recomanacions formulades a Andorra. Sense pronunciar-nos sobre l'opció de política legislativa -que remet, a més, a "la legislació vigent en matèria de persona i família", no inclosa en l'examen-, es recomana que tota previsió de representació es configuri com a **excepcional, subsidiària, proporcionada i de darrer recurs**, orientada per la millor

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

interpretació de la voluntat i les preferències de la persona, i que el text expliciti que cap restricció de la capacitat no pot traduir-se en una denegació de l'accés als tribunals.

7. Persones amb discapacitat retingudes, detingudes o processades (articles 26 i 54)

Al marge de la noció de retenció sobre la qual en centrarem en l'apartat 11, mereixen una valoració positiva el reconeixement de drets processals i d'ajustos de procediment durant tot el procés (article 26), la previsió d'un procediment de valoració d'urgència de la CONAVA per a persones amb sospita de discapacitat en cas d'ingrés penitenciari (article 54.5) i, especialment, el deure de valorar mesures alternatives a la privació de llibertat (article 54.6), coherent amb l'article 14 del CDPD.

L'accés de la policia, l'administració de justícia i l'administració penitenciària a les dades sobre la discapacitat (article 54.2 a 54.4) està delimitat amb encert -accés "limitat, justificat i proporcional", amb traçabilitat i finalitat acotada-. No obstant això, atès que es tracta de **dades sensibles relatives a la salut**, es recomana reforçar les garanties: precisar el règim d'autorització i de control de l'accés, la conservació i la supressió de les dades, i preveure de manera expressa que la constància d'una discapacitat **no pugui derivar en cap perfilament ni tracte advers**, en coherència amb la normativa de protecció de dades personals i amb l'article 24 del mateix avantprojecte.

8. L'assistència tècnica lletrada gratuïta (articles 27.2 i 55.2)

L'extensió de la gratuïtat de l'assistència lletrada a "tots els casos de presumpta discriminació per raó de discapacitat" (article 55.2) és una previsió encertada i protectora. Es formulen, però, dues observacions. **Primera**: la resta de l'assistència queda remesa als "termes establerts a la normativa vigent", de manera que el seu abast real depèn d'una normativa -especialment condicionada per criteris econòmics- no examinada en aquest informe; convindria valorar si, en determinats supòsits, l'accés efectiu exigeix desvincular la gratuïtat del criteri de recursos. **Segona**: l'accés a la justícia en el marc del CDPD no s'esgota en la defensa lletrada, sinó que comprèn també figures de **facilitació i intermediació** que ja es troben contemplades en la Llei 24/2025 a la qual el text hauria de referir-se expressament. D'altra banda, seria recomanable que el text n'asseguri la disponibilitat i la gratuïtat, també en la fase precontenciosa i en el procediment sancionador administratiu.

9. Protecció de la víctima: victimització secundària i represàlies (article 55.5 i 55.6)

La previsió de protocols entre policia, fiscalia, secció d'instrucció i tribunals per evitar la victimització secundària o la revictimització (article 55.5) i la protecció enfront de represàlies, tractes adversos o conseqüències negatives derivades de l'exercici del dret (article 55.6) són disposicions especialment valuoses i alineades amb les millors pràctiques. Per maximitzar-ne l'eficàcia, es recomana fixar un mandat i un termini per a l'aprovació d'aquests protocols, identificar l'òrgan responsable de coordinar-los i preveure'n l'avaluació periòdica.

10. Les vies de tutela i el règim sancionador (articles 65 a 76)

El capítol IV instaura un règim sancionador **supletori**, aplicable en defecte de norma sectorial preferent, que ofereix una via administrativa de tutela davant les vulneracions i

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

la discriminació. La seva concepció és, en general, sòlida: preveu mesures cautelars i de restabliment de la legalitat (article 68), la responsabilitat patrimonial de l'Administració (article 67.4) i l'obligació d'indemnitzar les víctimes (article 73.4).

Es formulen dues observacions. **Primera**, el caràcter supletori del règim i la concurrència de múltiples vies (sectorial, sancionadora general, penal i civil) generen complexitat per a la persona amb discapacitat a l'hora d'identificar la via adequada; l'accés a la justícia exigeix, també, una **orientació i una informació accessibles** sobre aquestes vies, que el text podria garantir expressament. **Segona**, el catàleg d'infraccions molt greus (article 70.4) inclou els actes que impedeixen l'exercici de drets com l'educació, la salut, el treball o els serveis socials, però **no menciona la denegació o l'obstaculització de l'accés a la justícia** ni dels ajustos de procediment; convindria valorar-ne la inclusió per dotar de protecció sancionadora aquest dret. Pel que fa a l'article 71 (concurrència amb la jurisdicció penal), la solució -suspensió del procediment sancionador i efecte vinculant dels fets provats- és ortodoxa, si bé pot allargar el camí cap a la reparació; seria oportú garantir la tramitació preferent dels assumptes que afecten persones amb discapacitat.

11. La noció de retenció: una categoria sense base legal

L'avantprojecte empra el terme “retenció” -i la “persona retinguda”- a la rúbrica i al text dels articles 26 i 54, com a categoria autònoma al costat del “processament” i de la “detenció”. Tanmateix, la retenció de persones no es troba definida ni regulada enlloc del dret andorrà. L'article 9 de la Constitució regula la “detenció” -la custòdia policial, limitada a quaranta-vuit hores, amb presentació posterior a l'autoritat judicial-; el Codi de procediment penal regula igualment la “detenció”; i la Llei qualificada de seguretat pública (Llei 30/2018, del 6 de desembre, en text consolidat per la Llei 31/2021, del 22 de novembre) preveu el “control de la identitat de les persones” (article 15) i els “controls a les vies públiques” (article 17), però no estableix cap “retenció” amb pressupòsits, durada i garanties propis. L'avantprojecte construeix, doncs, un règim de drets sobre un estatus que la resta de l'ordenament no reconeix.

12. El respecte de la vida privada: la prohibició de tota ingerència (article 52)

L'article 52.1 obliga les administracions a prevenir “qualsevol tipus d'ingerència pública o privada” en la vida privada i familiar de les persones amb discapacitat. Formulada en termes absoluts, la previsió és tècnicament incorrecta, perquè el dret al respecte de la vida privada no és absolut.

L'article 8 del Conveni Europeu de Drets Humans admet la ingerència en la vida privada quan està prevista per la llei, persegueix una finalitat legítima -entre altres, la seguretat pública, la prevenció del delicte o la protecció dels drets de tercers- i és necessària en una societat democràtica, és a dir, proporcionada. El mateix esquema regeix en l'ordre constitucional andorrà: l'article 14 de la Constitució reconeix el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, i l'article 15 garanteix la inviolabilitat del domicili i el secret de les comunicacions, però admetent-hi les excepcions previstes per la llei i acordades per l'autoritat judicial -un escorcoll, una intervenció de les comunicacions o un tractament de dades emparats per la llei. Prohibir “qualsevol tipus d'ingerència” comportaria, des d'una interpretació literal del precepte, impedir també les ingerències legítimes, cosa insostenible i que situaria la persona amb discapacitat en un règim especial, deslligat del dret comú.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.

L'argument decisiu és que el mateix CDPD, que la Llei diu desplegar, no prohibeix tota ingerència sinó únicament la ingerència “arbitrària o il·legal”, i els atacs “il·legals” contra l'honor i la reputació (article 22). En suprimir aquesta qualificació, l'avantprojecte excedeix fins i tot l’estàndard que es preveu en el text que es pretén transposar. Es recomana, en conseqüència, substituir a l'apartat 1 “qualsevol tipus d'ingerència” per “qualsevol ingerència il·legítima” -o “arbitrària o il·legal”-, entesa com la que manca de base legal, de finalitat legítima o de proporcionalitat, i ajustar en el mateix sentit l'apartat 3, relatiu a l'honor i la reputació. Així, l'article 52 protegeix la vida privada de les persones amb discapacitat en els mateixos termes, exigents però tècnicament correctes, que el Conveni, la Constitució i el CDPD.

Andorra la Vella el dia 22 de juny del 2026

El president del Tribunal Superior de Justícia

Jaume TOR PORTA

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=e6720201-0154-4f3c-ae7e-6394a6afd667 emprant el codi segur de verificació.